

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка
Відокремлений структурний підрозділ «Професійно-педагогічний фаховий
коледж Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка»

Циклова комісія професійної освіти

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Економіка аграрного виробництва»

Код дисципліни	ВК
Освітній рівень	фахова передвища освіта
Статус дисципліни	вибірковий компонент ОПП (за вибором здобувача фахової передвищої освіти)
Галузь знань	А Освіта
Спеціальність	А5 Професійна освіта 015 Професійна освіта
Спеціалізація	А5.37 Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка с/г продукції та харчові технології) 015.37 Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка с/г продукції та харчові технології)
Освітньо-професійна програма	Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS (90 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття
Форми контролю	залік

Інформація про викладача

Викладач (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)	Рябцев Олександр Валерійович , викладач фахових дисциплін
Контактний телефон	0666296243
E-mail:	sashappkgnpu@gmail.com
Профіль викладача	https://surl.li/mytrlf
Консультації	Середа 16.00-17.00

1. Анотація курсу

Місце освітнього компоненту (ОК) в ОПП:

ОК «Економіка аграрного виробництва» спрямований на формування в студентів системних знань щодо економічних основ функціонування аграрного сектору, особливостей управління сільськогосподарським виробництвом та ефективного використання ресурсів аграрних підприємств.

У межах курсу розглядаються економічні процеси в аграрному виробництві, структура витрат і формування собівартості продукції, ціноутворення, організація виробництва, аграрний ринок, державне регулювання аграрної сфери, а також інноваційні та екологічні аспекти розвитку сільського господарства.

Курс поєднує теоретичну підготовку з практичною спрямованістю, що дозволяє студентам аналізувати економічні показники діяльності аграрних підприємств і приймати обґрунтовані управлінські рішення. Освітній процес передбачає лекційні та практичні заняття, самостійну роботу, модульний контроль та підсумковий контроль у формі заліку.

Мета: формування в студентів системних знань з економіки аграрного виробництва, розвиток умінь аналізувати економічну ефективність діяльності аграрних підприємств, раціонально використовувати ресурси та приймати управлінські рішення в умовах сучасного аграрного ринку.

Завдання курсу:

Теоретичні:

ознайомлення з основними категоріями та закономірностями розвитку аграрного виробництва;

вивчення економічних особливостей функціонування сільськогосподарських підприємств;

засвоєння принципів організації виробництва та управління в аграрному секторі.

Практичні:

формування вмінь аналізувати економічні показники діяльності аграрних підприємств;

розвиток навичок розрахунку собівартості сільськогосподарської продукції;

застосування методів економічного обґрунтування управлінських рішень.

Загальні:

розвиток економічного мислення та здатності до прийняття обґрунтованих рішень;

підготовка до професійної діяльності в умовах сучасних викликів аграрного сектору (цифровізація, сталий розвиток, екологічні вимоги).

Очікувані результати навчання. Після завершення курсу студенти зможуть:

розуміти економічні основи функціонування аграрного виробництва;
аналізувати ефективність використання земельних, трудових і матеріальних ресурсів;

визначати собівартість і рентабельність сільськогосподарської продукції;

оцінювати економічну діяльність аграрних підприємств;

застосовувати економічні методи управління виробництвом;

розуміти особливості державного регулювання аграрного сектору.

Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

- ЗК5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

- ЗК8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності:

- СК7 Здатність використовувати в професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук в галузі аграрного виробництва.

Програмні результати навчання:

- РН19 Аналізувати економічні показники та робити висновки щодо покращення результатів діяльності підприємств в галузі аграрного виробництва.

Комунікація: здатність ефективно спілкуватися українською мовою, використовувати інформаційно-комунікаційні технології для професійної діяльності та взаємодії.

Технічне та програмне забезпечення / обладнання: у процесі викладання дисципліни використовуються комп'ютери, мобільні пристрої з доступом до мережі Інтернет, мультимедійний проектор, презентаційні матеріали, електронні таблиці, віртуальні навчальні середовища та електронні бібліотечні ресурси.

2. Організація навчання

Методи навчання

У процесі викладання освітнього компонента застосовуються різноманітні методи навчання, що забезпечують ефективне засвоєння знань, формування вмій і розвиток професійних компетентностей студентів.

Використовуються *словесні та наочні методи* навчання, а також методи організації самостійної роботи студентів. Вони спрямовані на підготовку до сприйняття нового матеріалу, підвищення пізнавального інтересу, формування навчальної мотивації, актуалізацію базових знань, необхідних умінь і навичок. У процесі навчання забезпечується послідовне вивчення нового матеріалу, його конкретизація та поглиблення, формування практичних умінь і навичок, а також застосування теоретичних знань у практичних умовах.

Для контролю й оцінювання результатів навчання застосовуються різні методи перевірки знань, що ґрунтуються на поєднанні індуктивного й дедуктивного, аналітичного й синтетичного підходів. Важливе місце посідають методи стимулювання навчальної діяльності студентів, зокрема ділові ігри, рефлексія, заохочення тощо.

Репродуктивний метод передбачає застосування набутих знань за зразком або правилом, що сприяє закріпленню навчального матеріалу та формуванню базових умінь.

Практичний метод орієнтований на формування вмінь застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності. Він забезпечує поглиблення знань, розвиток професійних умінь, підвищення якості виконання завдань, а також стимулює пізнавальну активність студентів.

Метод проблемного викладу передбачає залучення студентів до активного осмислення навчального матеріалу: вони не лише сприймають і запам'ятовують готові висновки, а й аналізують логіку викладу, простежують хід міркувань викладача, оцінюють обґрунтованість гіпотез і доказів.

Дослідницький метод полягає в організації навчальної діяльності, за якої студенти виступають у ролі дослідників: самостійно визначають проблему, формулюють гіпотези, добирають способи їх розв'язання, аналізують і оцінюють результати, роблять висновки та узагальнення.

Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на:		
	Аудиторні заняття		Самостійна робота студентів (СРС)
	лекції	практичні	
Модуль 1. Теоретичні основи економіки аграрного виробництва			
Тема 1. Вступ до економіки аграрного виробництва	2	2	4
Тема 2. Особливості функціонування аграрного виробництва	2	2	4
Тема 3. Ресурсний потенціал аграрних підприємств	2	2	6
Тема 4. Організація виробництва в сільському господарстві	2	2	6
Разом	8	8	20
Модуль 2. Ефективність і розвиток аграрного виробництва			
Тема 6. Економічна ефективність аграрного	2	4	6
Тема 7. Ціноутворення та аграрний ринок	4	4	6
Тема 8. Інновації та інвестиції в аграрному секторі	4	4	6
Тема 9. Стратегічний розвиток аграрних підприємств	2	2	10
Разом	12	14	28
Усього годин	20	22	48

3. Система оцінювання

Система оцінювання навчальних досягнень студентів з ОК «Економіка транспортного виробництва» ґрунтується на компетентнісному підході.

Оцінювання здійснюється за модульно-рейтинговою системою, що передбачає обов'язковість поточного (захист практичних робіт) та модульного контролю, а також базується на принципах накопичувального оцінювання рівня знань, умінь і навичок студентів.

Форми оцінювання освітнього компонента включають: *усну* (захист практичних робіт у формі співбесіди, доповіді за темами, винесеними на самостійне опрацювання тощо); *письмову* (звіти з виконання самостійних робіт, індивідуальні практичні завдання); *тестову*; *самоконтроль* (самооцінювання результатів навчальної діяльності).

Оцінювання кожного виду діяльності студента (ведення конспекту, виконання практичних робіт, написання модульних контрольних робіт, виконання самостійної роботи, підсумковий контроль) здійснюється за чотирибальною шкалою відповідно до встановлених критеріїв оцінювання навчальних досягнень.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка за 5-бальною шкалою	Критерії оцінювання
5	Відповідь і завдання відзначається повнотою виконання без допомоги викладача. Студент володіє узагальненими знаннями з теми заняття, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє застосовувати вивчений матеріал; вирішує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозування; уміє ставити та розв'язувати проблеми.
4	Відповідь і завдання – повні, але з деякими огріхами, виконані без допомоги викладача. Студент вільно володіє вивченим матеріалом з теми, зокрема, застосовує його на практиці; вміє аналізувати і систематизувати наукову та методичну інформацію. Використовує загальновідомі доводи у власній аргументації, здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу з теми, але потребує консультації викладача.
3	Відповідь і завдання відзначаються неповнотою виконання без допомоги викладача. Студент може зіставити, узагальнити, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; знання є достатньо повними; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних педагогічних ситуаціях. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими огріхами. Здатен на реакцію відповіді іншого студента, опрацювати матеріал самостійно.
2	Відповідь і завдання відзначаються наявністю фрагментарності виконання за консультацією викладача або під його керівництвом. Студент володіє матеріалом з теми на рівні окремих фрагментів; з допомогою викладача виконує елементарні завдання; контролює свою відповідь з декількох простих речень; здатний усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з науково-методичним джерелом, відсутні сформовані уміння та навички.

Підсумкова оцінка курсу є сумою балів, одержаних за окремі види навчальної діяльності: поточний контроль (оцінка рівня засвоєння тем для самостійного опрацювання, оцінка за виконання практичних робіт), підсумковий тестовий контроль за змістовними модулями, складання екзамену.

Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 100 балів.

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Аудиторна робота			СРС	Підс. контроль
Наявність консп.	Практичні заняття	Модульний контроль		екзамен
1-8	1-8	1-2	1-2	1

*BK: 0,1	BK: 0,35	BK: 0,2	BK: 0,25	BK: 0,1
----------	----------	---------	----------	---------

*BK (ваговий коефіцієнт) – числовий коефіцієнт (параметр), що відображає рівень значимості виду діяльності здобувача освіти, порівняно з іншими факторами, який впливає на загальну кількість балів і розподіляється окремо за кожний вид роботи (сума всіх вагових коефіцієнтів дорівнює 1).

Відповідність шкал оцінювання (національної та європейської (ECTS))

Оцінка ECTS	Середньо-зважений бал, що формує інтервальну шкалу	Сума балів за 100 бальною шкалою	Національна оцінка	
A	4,51-5,00	90-100	5	<i>Відмінно</i> - студент демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями (дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, виконання практичних завдань та вправи є правильними, демонструє знання підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформляє завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу). Студент своєчасно та у повному обсязі виконав навчальне навантаження.
	5,00	100		
	4,95	99		
	4,90	98		
	4,85	97		
	4,80	96		
	4,75	95		
	4,70	94		
	4,65	93		
	4,60	92		
	4,55	91		
	4,51	90		
B	4,01- 4,50	82-89	4	<i>Добре</i> – студент демонструє достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями та навичками (володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів і категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу), виконав всі практичні завдання з незначними недоліками. Студент своєчасно та у повному обсязі виконав навчальне навантаження.
	4,50	89		
	4,43	88		
	4,36	87		
	4,29	86		
	4,22	85		
	4,15	84		
	4,08	83		
4,01	82			
C	3,50-4,00	74-81	4	<i>Добре</i> – студент демонструє середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутих вміннями й навичками (володіє знаннями матеріалу, але допускає помилки у формуванні термінів і категорій, проте за
	4,00	81		
	3,92	80		
	3,85	79		
	3,78	78		
	3,71	77		

зараховано

	3,64	76			допомогою викладача орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу), виконав практичні завдання з недоліками. Студент своєчасно та у повному обсязі виконав навчальне навантаження.
	3,57	75			
	3,50	74			
D	2,86-3,49	64-73	3		<i>Задовільно</i> – студент демонструє середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками (дає правильну відповідь не менше ніж на 64% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність. Студент своєчасно виконав практичні та контрольні тестові завдання по всім змістовним модулям на оцінку не менше ніж «задовільно».
	3,49	73			
	3,42	72			
	3,35	71			
	3,28	70			
	3,21	69			
	3,14	68			
	3,07	67			
	3,00	66			
	2,93	65			
2,86	64				
E	2,51-2,85	60-63	3		<i>Задовільно</i> – рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижче середнього (дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на більшість запитань дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність. Студент своєчасно виконав практичні та контрольні тестові завдання по всім змістовним модулям на оцінку не менше ніж «задовільно».
	2,85	63			
	2,73	62			
	2,62	61			
	2,51	60			
FX	2,00-2,50	35-59	2		<i>Незадовільно</i> – низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни (дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки. Має неповний конспект лекцій, не виконав практичні завдання. Студент не виконав навчальне навантаження.
F	0,00-1,99	1-34	2		<i>Незадовільно</i> – низький рівень знань із

					дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок (дає правильні відповіді менше ніж на 35% питань, або на більшу кількість запитань дає необгрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки. Має неповний конспект лекцій, не виконав практичні завдання. Студент не виконав навчальне навантаження.
--	--	--	--	--	---

4. Політика курсу

Освітній процес ґрунтується на дотриманні всіма його учасниками вимог чинного законодавства України, Статуту Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, Положення про Відокремлений структурний підрозділ «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка», а також Правил внутрішнього розпорядку Коледжу. Учасники освітнього процесу мають дотримуватися загальноприйнятих моральних принципів, норм поведінки та корпоративної культури, підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності.

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності — сукупності етичних норм і правил, якими керуються здобувачі фахової передвищої освіти та педагогічні працівники у процесі навчання, викладання і провадження наукової діяльності. Дотримання академічної доброчесності здійснюється відповідно до «Положення про забезпечення академічної доброчесності у Відокремленому структурному підрозділі «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка».

5. Інформаційне забезпечення

Список рекомендованих джерел

1. Олійник Т. Г. О-57 Економіка аграрного виробництва : курс лекцій / Т. Г. Олійник, І. О. Мельник, О. А. Горобченко. – Миколаїв : МНАУ, 2019. – 105 с. URL: <https://surli.cc/qexput> (дата звернення: 26.02.2026).
2. Економіка аграрного підприємства: електронний підручник / уклад. Зарівна О., Матійко І, Якимовський Р., Лук'яненко Т., Трісунова Т. Київ : Науковий центр вищої та фахової передвищої освіти, 2020. URL: https://vukladach.pp.ua/MyWeb/manual/menedgment/ekonomika_agrarnogo_pidpruemctva/Golovna/Golovna.htm (дата звернення: 20.02.2026 р.).
3. Економіка сільського господарства: навчальний посібник / С. М. Рогач, Н. М. Суліма, Т. А. Гуцул, Л. В. Ярема. Київ: ЦП "Компринт", 2018. 517 с. URL: <https://dglip.nubip.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4c6e76c7-53b3-4363-8096-91fab8e77794/content> (дата звернення: 26.02.2026).

Нормативні документи, освітні програми

1. Державні стандарти України (ДСТУ) у сфері сільського господарства та аграрного виробництва (зокрема щодо якості продукції, безпеки харчових продуктів, виробничих процесів).

2. Міжнародні стандарти ISO у сфері аграрного виробництва та управління якістю (зокрема ISO 9001 — системи управління якістю, ISO 14001 — екологічне управління, ISO 22000 — система управління безпечністю харчових продуктів).

3. Нормативно-правові акти України щодо регулювання аграрної діяльності (зокрема Закони України «Про сільське господарство», «Про державну підтримку сільського господарства України», «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»).

4. Земельне законодавство України (Земельний кодекс України, нормативні документи щодо використання та охорони земель сільськогосподарського призначення).

5. Державні стандарти освіти та освітньо-професійні програми підготовки фахівців аграрного профілю.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет:

1. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>